

שמואל מלל

יזכור

אלבום זה
מוקדש לזכר
שמואל מלל ז"ל,
שנפל בעת מילוי
תפקידו במלחמת
ששת הימים,
והובא למנוחות
בהר הרצל
ירושלים.

מלחמת

ששת

הימים

מלחמת ששת הימים התרחשה מבוקר 5
ביוני עד ליל 10 ביוני 1967, בין ישראל לבין

מצרים, ירדן וסוריה.

המלחמה החלה
במכה מקדימה ישראלית
במבצע ממוקד
על חיל האוויר המצרי,
לאחר תקופת ההמתנה המתוחה,
שבה נעשו ניסיונות
להימנע ממלחמה.

במהלך המלחמה כבשה מדינת ישראל שטחים נרחבים בסיני, רצועת עזה, רמת הגולן, יהודה ושומרון ומזרח ירושלים. השטח הכולל של ישראל אחרי המלחמה גדל פי שלושה משטחה של מדינת ישראל לפני המלחמה.

חטיבת ירושלים
שהחלה את הלחימה בירושלים
בקו העירוני ובהר הצופים,
כבשה את ארמון הנציב,
צור באחר, אבו טור,
ואת הרובע היהודי בעיר העתיקה.

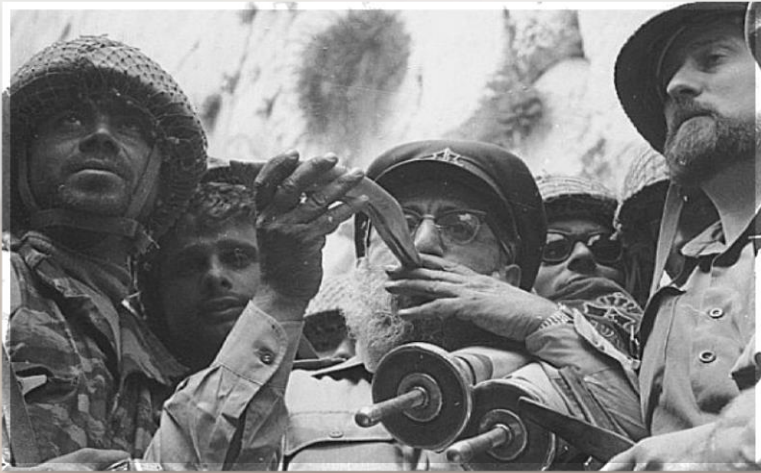

סיכת חטיבת ירושלים

אנדרטה ללוחמי החטיבה
שנפלו במלחמה

חטיבה 55
המורכבת מצנחנים במילואים,
כבשה את גבעת התחמושת,
מוזיאון רוקפל, אוגוסטה ויקטוריה,
הר הזיתים,
לבסוף את הכותל המערבי והר הבית.

הרב גורן תוקע בשופר בכותל

סמל החטיבה

הצנחנים בכותל המערבי

חיל האוויר הוא הזרוע האווירית של צבא הגנה
לישראל. הוא המרכיב העיקרי בכוחו ועוצמתו
של צה"ל ונחשב לחזק ביותר במזרח התיכון.

התג

סמל הכומתה

הדגל

בבוקר 7 ביוני (כ"ח באייר) כבשה
חטיבה 55 בסיוע חטיבת הראל את
מתחם אוגוסטה ויקטוריה על הר
הזיתים. בסביבות השעה 10:00 באותו
בוקר נכנסו כוחות של שתי חטיבות
החי"ר אל העיר העתיקה: צנחני חטיבה
55 נכנסו דרך שער האריות והגיעו אל
הר הבית, הכותל המערבי ואל הרובע
המוסלמי והרובע הנוצרי, וחיילי חטיבת
ירושלים נכנסו דרך שער האשפות
והגיעו לרובע היהודי והרובע הארמני.

היה זה אחד הקרבות הקשים ביותר במלחמת

ששת הימים, שהתנהל על תא שטח מצומצם

יחסית. בקרב על ירושלים נהרגו 182 חיילי צה"ל,

כרבע מהנופלים במלחמה כולה.

48 לוחמים	חטיבת ירושלים	
35 לוחמים	חטיבת הראל	
97 לוחמים	חטיבה 55	
2 טייסים [כ"ג] [108]	חיל האוויר	

ילדות

שמואל מלל נולד ביום י"ג באב תש"א (6.8.1941)

הוריו של שמואל שלמה ואסתר היו דור רביעי
בארץ. שמואל גדל בעיר ירושלים

העיר ירושלים

בתחילת היסודי שמואל למד בבית הספר

"אליאנס" ובסיומו ב"תחמוני"

אליאנס

תחמוני

שמואל היה נער חרוץ ושקדן, אהב פעילויות

חברתיות.

כשגדל עסק בעבודת כפיים.

העיסוק בעבודת כפיים נבע מתוך אהבתו לעמול

את האדמה ובהשפעת התיכון המקצועי בו למד

"בריינדס".

שמואל היה מספר בהתלהבות רבה על עיסוקו

ולימודיו המקצועיים.

תחום ההתמחות שלו היה מכניקה עדינה,

והוא עבד במשרד הביטחון.

שמואל השתייך לחברה להגנת הטבע.

החברה להגנת הטבע
שומרים. מחנכים. אוהבים

החברה להגנת הטבע היא הארגון הסביבתי
הגדול ביותר ובעל ותק רב גם בעולם, החברה
פועלת שלא למטרות רווח.
עיקר הפעילות בחברה היא שמירה על הטבע,
הסביבה והנוף הישראליים.

שיחות הצבאי

שמואל התגייס בשנת 1960 ושירת בחיל
האוויר. לאחר שהוכשר, התמנה כראש צוות
במוסך לתיקון מטוסים.

הוא היה יוצא מידי פעם למילואים ושירת כקשר
בחיל התותחנים.

סמל הכומתה

אחד המאפיינים באישיותו של שמואל התגלו

בזמן שירותו הצבאי: שמואל התגלה כחבר

טוב וכאדם שמתעניין בסביבתו. הוא היה

קשור מאוד לביתו ודאג להוריו.

סיפור הנפילה

בזמן המלחמה, עוד לפני שהגיע לרמה
הסורית, שמואל היה בין לוחמי ירושלים
ושחרור העיר העתיקה ומשם המשיך לצפון
כדי לזכות בכיבוש הרמה.
שמואל נפל במהלך קרב שנערך על הרמה
הסורית, זה היה ביום חמישי, ח' בסיון תשכ"ז.

הרמה הסורית

בח' בסיון תשכ"ז (16.06.1967) נפל שמואל

במהלך קרב שנערך על הרמה הסורית, בן

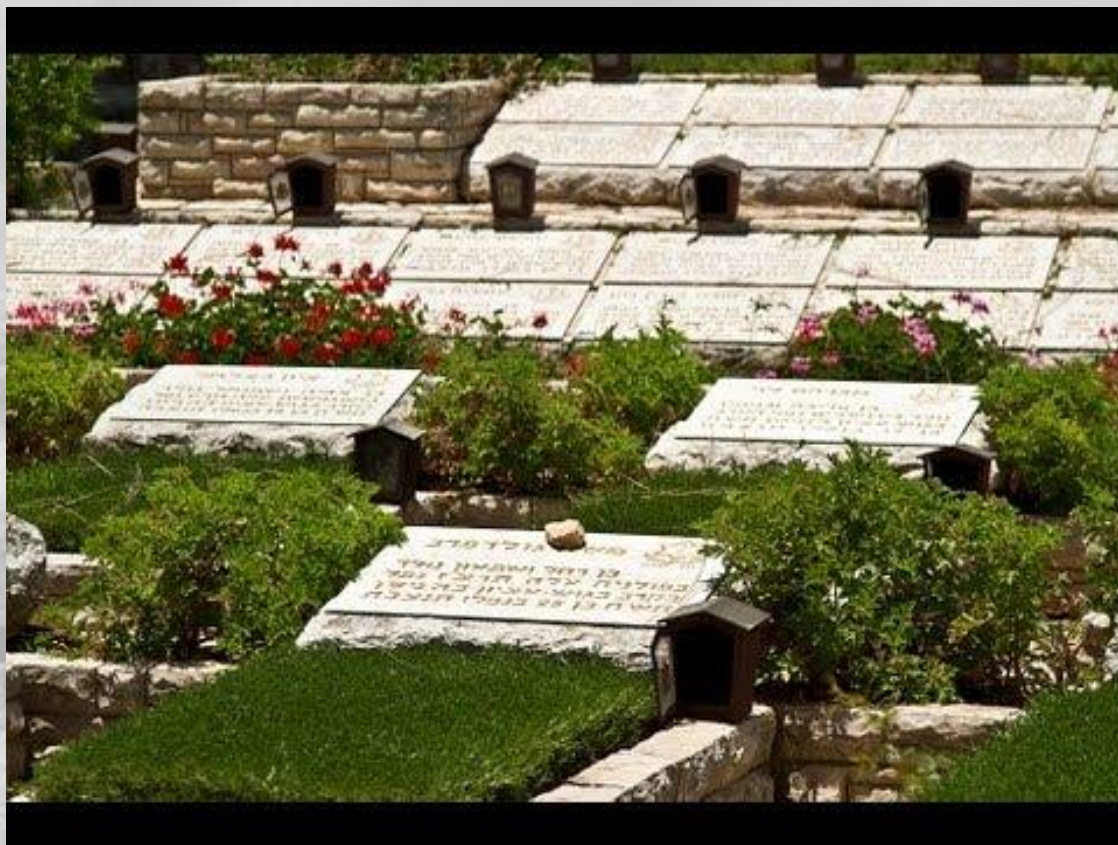
25 בנופלו.

החזית הסורית במלחמת ששת הימים

הוא נקבר בבית הקברות הצבאי שליד הר

הרצל.

בית הקברות הצבאי בהר הרצל

רב טוראי שמואל מלל ז"ל

מפקדו כתב מכתב תנחומים למשפחה אחרי
שנפל, במכתב הוא מביע את הערכתו לשמואל
בזמן תפקודו בקרב, ומתחיל את המכתב
במילים הבאות:

"התגלה כלוחם נועז המוכן לכל תפקיד, אמיץ
וגאה כחבר וידיד המוכן לעזור לחברו שעת קרב
ומנוחה, כאיש צוות במלוא משמעותו של מושג

זה"

המכתב מסתיים במילים אלו:

"רק שורשים עמוקים בקרקע ואהבה למולדת

מבליטים ברגעי שיא של קרב את האדם, את

הלוחם. בתור שכזה זכיתי להכיר את בנכם

שמואל".

A close-up photograph of a branch with several pink flowers and buds. The flowers have five petals and prominent stamens. The background is a soft, out-of-focus green and blue gradient.

הוא היה אפור
שושנה דמארי
מילים: עודד אבישר
לחן: משה וילינסקי

היה הוא אפור ושותק
ואין לו דבר בעיניים,
לבד מאותו המבט-
המבט המובן רק לשניים.

ופעם יצא כחבלן
בליל אפלה מאיימת,
לפתע חזר בדממה-
בדממה מוזרה ואילמת.

אז הוא לנו סיפר וקולו
חנוק מדמעות וקרוע,
שמעתי תינוק מיילל-
מיילל ובוכה עם הרוח.

ופעם פרץ עם הקרב
חגור רימונים ואש זעם,
נצמד אל הטנק ונדם-
ונדם עם הטנק והרעם.

ואם יום עוד יבוא ונספר
אשר יעלה זיכרונו,
סיפור יסופר על אחד-
על אחד שהיה ואיננו.

A close-up photograph of a branch with several pink flowers and buds. The flowers have five petals and prominent stamens. The background is a soft, out-of-focus green and blue gradient.

חווה אלברשטיין
מילים: דורית צמרת
לחן: חיים ברקני

**שדות שפוכים הרחק מאופק ועד סף
וחרובים זזית וגלבוּע -
ואל ערבו העמק נאסף
ביופי שעוד לא היה כמוהו.**

**זה לא אותו העמק, זה לא אותו הבית,
אתם אינכם ולא תוכלו לשוב
השביל עם השדרה, ובשמיים עיט
אך החיטה צומחת שוב**

**מן העפר המר העיריות עולות
ועל הדשא ילד וכלבו
מואר החדר ויורדים לילות
על מה שבו ומה שבליבו**

זה לא אותו העמק...

**וכל מה שהיה אולי יהיה לעד
זרח השמש שוב השמש בא
עוד השירים שרים אך איך יוגד
כל המכאוב וכל האהבה**

**הן זה אותו העמק, הן זה אותו הבית
אבל אתם הן לא תוכלו לשוב
ואיך קרה, ואיך קרה ואיך קורה עדיין
שהחיטה צומחת שוב**

חוויות מכתיבת האלבום

נפגשנו לראשונה על מנת להכיר.
במפגש הראשון שיחקנו במשחק שבו
למדנו להכיר אחד את השנייה, תחומי
עניין, תחביבים וכו'.

לאחר שהצגתי לאופק את מטרת
המפגשים שלנו, הוא הביע עניין וסקרנות
ושאל שאלות.

בהמשך העבודה יחד כשקיבלנו את שם
החלל איתו נעבוד אופק רצה לדעת עוד
ועוד פרטים עליו ומאוד שמח לשמוע כל
פעם כשהתקדמנו בכתיבת האלבום.
במהלך הכתיבה חיפשנו מידע חדש על
שמואל, ולא כ"כ הצלחנו למצוא. כך שכך
פרט, גם הקטן ביותר היה מאוד משמעותי
עבורנו.

דווקא מתוך הקושי לגלות ולאתר מידע
חדש על שמואל, מה שגילינו היה יקר ערך
ומאוד מלמד.

דבר התלמידות והסטודנטית

לסיכום:

היה לי העונג לעבוד עם אופק.
לאורך העבודה איתו למדתי להכיר הייחודיות
והאופי שלו.

הרגשתי שהעבודה הרציפה והעקבית נתנה לו
מקום משמעותי, עניין וציפייה למפגשים שלנו.
בית הספר התגייס במלוא הכוחות כדי לאפשר לי
ולו לעבוד עם התנאים המקסימליים, וזה מאוד
השפיע על התהליך שעברנו.
לצערי בעקבות הקורונה נאלצנו להפסיק את
המפגשים.

היה לי מאוד משמעותי ומלמד לעבוד איתו.
באופן אישי, חשוב לי להגיד שהעבודה על
האלבום איפשרה לי להכיר יותר מקרוב את החלל
ולהיות יותר מחוברת לזה, מה שבלי הפרויקט לא
היה קורה. כך גם להיסטוריה שלנו..

BEIT RACHEL STRAUSS
A school for special education
14 PIERRE KOENIG ST. JERUSALEM 93469
Tel. 02-6483432 Fax. 02-6483436

בית רחל שטראוס
בית ספר לחינוך מיוחד
רח' פייר קניג 14, ירושלים 93469
טל' 02-6483432 פקס. 02-6483436

ביה"ס בית רחל שטראוס, תש"פ

פרויקט הכנת אלבומי הנצחה לחללי צה"ל

בית הספר בית רחל שטראוס, הנו בית-ספר שש
שנתי [חטיבת ביניים וחטיבה עליונה], לתלמידים
עם מוגבלות שכלית ואוטיזם, ברמה בינונית
מורכבת, גילאי 12-21 שנים. בביה"ס מתקיימת
תכנית לימודים ענפה, הכוללת את כל מקצועות
הליבה של משרד החינוך, ועוד תוספות והרחבות
רבות.

האמונה שלנו שתלמידינו מסוגלים וראויים ללמוד
ולפעול ככל בני הנוער היא הבסיס להשקעה
הרבה שאנו משקיעים בפיתוח החינוך החברתי-
ערכי-קהילתי, בנוסף לחינוך האקדמי ולהכנה
לחיים [כישורי חיים, תעסוקה, דיור].

לאורך 12 השנים האחרונות פיתחנו תלב"ס חברתי-ערכי-קהילתי המשלב למידה עיונית של עשייה חברתית; מה שהפך את ההשתלבות החברתית משמעותית ומובנת הרבה יותר עבור תלמידינו. אחד הפרויקטים שבחרנו להשתתף בו הוא "אמץ אנדרטה", בשיתוף עם יד לבנים, המנהל הקהילתי וסטודנטים מתחום החינוך. בשנה הראשונה נבחרה האנדרטה שבשכונת מקור-חיים, בסמוך לבית הכנסת. התלמידים, בסיוע העירייה, המתנ"ס ובית-הכנסת, ניקו וטיפחו את האזור ושתלו פרחים, וקיימו שם את טקס יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל.

ומאז במשך תשע השנים האחרונות, המשכנו ופיתחנו את רעיון אימוץ האנדרטה. הוספנו ובחרנו אנדרטה נוספת בשכונה, האנדרטה על-שם עליז חמוי.

סייענו בשיפוץ הגן הסמוך לאנדרטה, למדנו על עליז וקיימנו פעילויות ברוח אהבת החיים שלה והנתינה לאחר.

למשל, התנדבות בגן הרב תכליתי של ילדים
בסיכון בקנאי הגליל לקראת פורים; טיפוח
סביבת הגן, גיוס השכנים, קיום טקסים.

לפני שלוש שנים חברנו לפרויקט אחר, של
הכנת אלבומי הנצחה לחללים; מתוך ניסיון
להעמיק את העשייה ואת ההבנה של תלמידינו
לנושא. פנינו ליד לבנים להצטרף לפרויקט,
שקיים במספר בתי ספר תיכון בארץ אך לא עם
אוכלוסייה כמו של בית הספר שלנו. הצגנו את
בית הספר ואת הרציונל.

חזרנו לאנדרטה הראשונה, לזכר 12 חללי
תש"ח. **המטרה** היתה להכין 12 אלבומי הנצחה
לזכרם של 12 הלוחמים שנפלו על הגנת
השכונה.

בתהליך העבודה על האלבומים חווינו הזדמנות
ללמוד ולהתחבר לסיפור של השכונה והקהילה.
בתור בית ספר בקהילה ושותפים פעילים
במספר רב של תחומים קהילתיים, זוהי גם
הזדמנות להכיר את הסיפורים האישיים של
גיבורי האנדרטה; וגם להתחבר לנרטיב השכונה
ממלחמת תש"ח והמשמעות שלה מבחינת
הקמת המדינה ובניית ירושלים.

כל זה התחבר למטרה השנתית של 70 שנה למדינה והמשך של 50 שנה לירושלים. יד לבנים חברו אותנו למכללת אפרתה ולרכזת הסטודנטים שלהם. ביחד איתה אתרנו קבוצה של סטודנטיות לפרויקט. הסטודנטיות לא היו מתחום החינוך המיוחד ולא היה להן ניסיון בכלל בתחום. הן הגיעו לפגישת היכרות והביעו חששות, אך רצון לנסות. לאחר סיור הכרות ישבנו שוב עם חשיבה לגבי שיבוצים (זה לאחר תהליך עם המחנכות לגבי איזה כיתות ותלמידים ישתתפו).

כל סטודנטית הגיעה פעם נוספת לתצפית בכיתה, לפגישת הדרכה קצרה ולעבודה בבית הספר. זה כלל שבו הכנת הפגישה הראשונה וקתיבת תכנית עבודה ששלחו לרכזת המעורבות החברתית של בית רחל שטראוס [רובין זלצר] ולרכזת שלהן כדי שנוכל לעבוד איתן, לעבד ולהנגיש את החומר לתלמידים.

נעשתה גם הערכות לוגיסטית בית-ספרית, של שיבוץ התכנית במערכת השעות הכללית. סגנית המנהלת [נעמה כץ] ביצעה זאת גם בשעות הכלליות [הוראה בכיתות] וגם בשעות הפרטניות.

הסטודנטיות פגשו את התלמידים פעם בשבוע, עבדו עם 2 תלמידים יחד על כל אלבום. כל קבוצה בחרה חייל אחד מחללי האנדרטה. תהליך העבודה כלל היכרות עם הסיפור של השכונה, היכרות עם החייל, הליכה לאנדרטה וחשיפה למשמעות של אנדרטה, מלחמה והיסטוריה של הקמת המדינה.

תהליך רגיל כולל בדרך-כלל ראיונות עם בני-המשפחות השכולות. אלא שלרוב החיילים מהאנדרטה הזו כבר אין משפחות בחיים, ולפיכך ארגנו סיור ביד לבנים. הסטודנטיות והתלמידים פגשו שם את הגב' ורה, אם שכולה, שעשתה להם סיור והכירה להם את יד לבנים. הם הגיעו לאולם ההנצחה ומצאו את השמות של החיילים שהם הכינו להם את האנדרטה ואז ירדו לחדר תיקיות שבו יש תיקייה לכל חייל ירושלמי שנפל באחת המלחמות.

שם סיפרה להם רובין את הסיפור של השכונה וחילקה דף מידע (שעבדו עליהם קודם עם הסטודנטיות) עם שאלות ונושאים לברור אודות כל חייל, כדי להכניס לאלבום (עם סמלים של תקשורת תומכת חליפית כדי שיהיו מסוגלים לענות על כל דבר).

התלמידים חפשו בתיקים אינפורמציה על סיפור חייו של כל אחד. ואז, תוך כדי חיפוש, גילו שחסר תיק לאברהם זיסרמן, תושב השכונה שהיה גר במקור חיים 22 ולחם להגנה על השכונה, ונפל במלחמה. בזכות תלמידי בר"ש הכינו לו תיק לזכרו.

לאחר המפגש ביד לבנים, התלמידים יחד עם הסטודנטיות הכינו את האלבומים ועצבו אותם ביחד. הכניסו מידע אודות הסיפור של השכונה, ואודות האיש עצמו- כחייל וכבן אדם.

ביום הזיכרון לחללי מערכות ישראל התשע"ח ותשע"ט, התקיים טקס רב משתתפים, שכלל את נציגי המנהל הקהילתי, נציגי הסטודנטים, נציגי הוועד השכונתי, תלמידי בית רחל שטראוס, צוות ביה"ס, נציגות הורי ביה"ס, קהל רב מהשכונה. כולם התרגשו והתרשמו מאוד מטקס מכבד ביותר שקיימנו למרגלות האנדרטה. ביום הזיכרון השנה [תש"פ] קיימנו טקס בזום, וציינו את אלבומי ההנצחה שהוכנו ללוחמים שנפלו.

ביוני 2018 התקיים טקס של יד לבנים לכל מי שהכין אלבום הנצחה והאלבומים הגיעו ליד לבנים שבו ינצחו את 12 החיילים שנפלו בהגנת השכונה. חשוב לציין שתלמידנו הכינו 12 מתוך 40 אלבומים שהכינו בשנה ההיא בירושלים.

ובשנת 2019 התקיים טקס נוסף, לאחר שבשנה זו הכינו התלמידים 8 אלבומים, לזכר תושבי השכונה שנפלו במלחמת יום הכיפורים. אלבום אחד למשפחה של אלעזר טסלר ז"ל.

השנה, 2020, הוכנו על-ידי התלמידים 6 אלבומים של חללי מלחמת ששת-הימים.

לאורך כל הדרך היה שיתוף-פעולה בין כל הגורמים: מנהל קהילתי, מתנ"ס בקעה, פורום קהילתי של בתי-ספר בקהילה, מכללת אפרתה, יד לבנים. ללא ספק, שיתוף-פעולה זה הנו המפתח להצלחת הפרויקט, ואנחנו מודים ומעריכים ביותר את השותפים. ראינו שגם להם היה זה תהליך משמעותי ומלמד ביותר. מרגש היה לראות את החיבור שנוצר בין הסטודנטיות לבין התלמידים, ואת הפתיחות לחינוך המיוחד. הן גילו את היכולות של התלמידים, הסקרנות, הלמידה, ההתלהבות. האדם שבהם.

תודה רבה על ההזדמנות לחוש ולחוות את
הממ"ש [משמעות, מחוייבות, שייכות] של
הקהילתיות. וכן על מימוש פן מיוחד ואחר של
ערבות הדדית.

נכתב על-ידי:

סימונה קוהל, מנהלת בית-הספר בית רחל
שטראוס.

רובין זלצר, רכזת מעורבות חברתית.

התקווה

כֹּל עוֹז בְּלֵב פְּנִימָה
נֶפֶשׁ יְהוּדֵי הוֹמִיָּה
וּלְפָאֲתַי מִזְרַח קְדִימָה
עֵין לְצִיּוֹן צוֹפִיָּה.

עוֹז לֹא אֶבְדָּה תְּקוּוֹתֵנוּ
הַתְּקוּוֹה בֵּית שְׁנוֹת אֱלֹפִים
לְהִיּוֹת עִם חֶפְשִׁי בְּאֶרְצֵנוּ
אֶרֶץ צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם.

